

(א) מעילה יג. ע"ש, צ"ל נמכר במקומו ציוקר. דק"ס,

תורה אור השלם

- 1 וְהִתִּיתִי אֶת פְּנֵי בָדָם
מִהָאֵשׁ יִצְאוּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יי
בְּשׁוּמִי אֶת פְּנֵי בָדָם:
יִחְזָקֻאל ט ו ז
2 אָדָם תּוֹעָה מִדֶּרֶךְ הַשֶּׁכֶּל
בְּקֹהֶל רְפָאִים יִנּוּחַ:
מִשְׁלִי כֹא טז
3 וְלֹא יָדַע בִּי רְפָאִים שָׁם
בְּעִמְקֵי שְׂאוּל קְרָאִיהִי:
מִשְׁלִי ט יח

הגהות הב"ח

- (א) רשב"ם ד"ה אשפות
מלאות וכל אינן ראוי' לא
למזבח: (ב) ד"ה אין מועלין
וכו' דמ"מ אין ממשות
דהקדש:

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

- א. רבפ' הנהגה (מעילה)
 יח: ילפינן מעילה חטא
 חטא מתרומה. מוס' גיטין
 נט. מודיע' ענדל.
 ב. ואפשר להעמידה
 בשל להן כותלי בנין
 ותלה בהן יש מעילה
 בתלוש ולבסוף חבור
 כדמוכח בשולח' מבי
 מעילה (כ.). רמב"ן.
 ג. וק"ל והא שביאו שם
 זכה בו ההקשר משך חצר,
 [ו]ל' מעבד'.

עד גופה. כלומר אש שמונפת מעצמו כדמיתב תאכלהו אש לא נופח (איוצ ט): **שפדאזי נשמתן.** כמו ודאזון נפש (דברים כה) ולאזיז [אח] נפשו (שמואל א ג): **עד דעבר.** קודשא צריך הוא מאי דזעי למיעבד לרשעים לעולם הבא דאילו לטורס לעולם הבא. עד דרש ליה מאי עד דעבד ומיעבד דרש ליה מאי דזעי ובלשון קצר: **מהאש יאלו.** מן התורה פירשו דכתיב (ירמיה כג) הלא כה דברי כאש וכתיב (דברים לג) מימינו אש דת לנו ופסוק הוא צירמיהו: **רפאים צעמקי שאול.** כפל לשון הוא: **הן האש.** צמק, צמק מעילה פ"ג: **כל הלאוי תססו ואלו לא לצדק היום.** כגון שור וכשב ועז תמימים להמתפס תמימים לצדק הבית עובר בשעה וכן תורים ובני יונה סולת ולבונה ויין ושמן כל הק גופן רחוי למזבח ואינו רחוי לכבשן צננין לצדק **היום** ולא למזבח. כגון זהב וכסף ואבנים יקרות וכיוצא בזה: **לא לוא ולא לוא.** כגון חלב גבינה מוריים אשפה עשבים וכיוצא בזה. וכל הני דקמני ראשון ראשון חשוב דקדשי מזבח חשיבי מקדשי צדק הבית וקדשי צדק הבית חשיבי מקדשי דמים שאין ראויין גופן לא למזבח ולא לצדק הבית אלא לימנר וליקח דמיהון לרבי מזבח או צדק הבית הכל כמו שפירש בשעה שהקדיש הלכך לא זו אף זו קמני דלא מיצעי הן קמאי דחמירי דמועלין במה שבתוכן אלא אפילו הק בתמאי מועלין נמי במה שבתוכן: **זור מלא מים.** שהקדיש לא הזכיר אלא את הבור: **מים.** ראויין לצדק הבית לעשות טיט ולא למזבח דמים מכונסין פסולין לניסוך המים וגם אין מדיחין צדק הקרבנות אלא מאמת המים שבעורה: **אשפות מלאות וכל.** (א) מלא למזבח ולא לצדק הבית: **שופך מלא יונים.** רחוי למזבח ולא לצדק הבית דלא חוו לשקטן צננין והשופך עצמו לא הוקדש אלא לדמיו דאש עוקרין אותו ממקומו ליתנו צננין וזה הפסד גדול שהשופך נמכר ט ביוקר ועוד כל הני דקמני למזבח ולא לצדק הבית כ' אמה שבתוכם קאי וזה"ק לא מיציעי אי הוו מה שבתוכו קדשי מזבח דקדישי אלא אי הוו נמי קדשי צדק הבית קדשי: **אילן מלא פירות.** לא למזבח ולא לצדק הבית דלצנין לא חוו ולקרבן נמי לא הן כתרומה: **שדה מלאה עשבים.** עשבים לא חוו לא למזבח ולא חפציו צבור או הוריד שם חצית של מים לקרב וכן אש מלה חפציו אש נהנה מגופן שאל מן הפירות ומן היונים ומן המים דנפסקא לן ים מעילה אש נהנה אש"פ שלא פגם ותכלושינן לא הויא מעילה עד דמשום גרמא דקברים ליה קרא הקדש יגדל אין לנו לעשותו הקדש צבור ושופך ריקנין ואח"כ נתמלאו דאין מועלין במה שבתוכם דמשמע אכל בשדה ואילן אין נראין לי אלא דברי ר' יוסי שפיר דקאמר נראין לי דברי ר' יוסי בשדה ואילן דמשמע אכל צבור ו **בשדה ואילן קאמר.** כהדיא וצבור ושופך מודי ליה והכי הוה למימא נראין דברי ר' יהודה צבור ושופך איכא לאקשויי נמי דהא משמע כ דברי ר' יוס' פירכא גופא לא חייס לפרוכי מרישא: **אין קאמר דו.** כ דברי ר' יוס' אלא כן תפרש אותו שדברי ר' יוסי בשדה ואילן אלא דלא תימא ר' יוסי צבור ושופך נמי פליג וס"ל כר' אלעזר בר' שמא ושופך ריקנין ואח"כ נתמלאו ולדבריו דר' יהודה קאמר לדידי מועע הקדש אלא לדידך אודי לי מיהא בשדה ואילן דמועלין בגידולין הבא דצבור ושופך מודי דלא אליס רשות הקדש לקנות מן רשותו כד הוה אכל לא בהקדש: **הקדישן ריקנין.** לקמן מפרש אי צבור ושופך אי בשדה מלא. לרבה רבו הקשה הלכך גרסי' לקמן (ע"פ) אלא אלא רבה כ **אין אש.** כיצא דהך ברייתא דהקדישן ריקנין היא דקדשין ור' אלעזר וכהא קאמר אין מועלין במה שבתוכן ומשום דמילתא דתימא היא

מועלין בו. פי' בקונט' שיש מעילה כמה שהינן חפציו צבור ונראה לר"ת דלומר בהשולט (גיטין דף נ"ג.) ובפרק קמא דסנהדרין (דף טו. וס.) דהמקדש עבדו אין מועלין בשערו משום דאימאן דלקרקעות אלמא דאין מעילה במחזור^א ואמר נמי בפרק ודא חטאת (מעילה דף י"ג. וס.) דהם קדש ומועלין בהן השג מעלין בשדה הקדש מעל ואמר שמע מינה אצק מעלי לה משמע דוקא אצק שנתלש כבר אבל מחמת השדה לא מעל כיון שהוא מחזור ואר"ת דשייכא מעילה צבור כגון שעקר חוליא מן הצור ונהנה ממנה^ב ו**ואין מועלין במה שבתוכו.** ד' דלא אמרינן שקנה חצר הקדש כמו שקנה חצר הדיט דלחר משום יד איתרצאי ולא מצינו יד להקדש: **דברי רבי יהודה.** ל"ג שאינו צדק המסנה במסכת מעילה (דף י"ג.) והא דקמיי רבי צדרייטא נראין דברי רבי יהודה יודע היה רבי דרבי יהודה היא: **בשלמא** נראין דברי ר' יהודה בבור ושוכך בו. אין להקשות אמאי צלמא הוא דקאמר נראין מכלל דר' יוסי פליג עליה צבור ושוכך ורבי יוסי לא פליג אלא בשדה ואילו נראין נראין דברי רבי יהודה צבור ושוכך נחא דלמי אפשר שאף ר' יוסי לא נחלק אלא בשדה ופרש סוף ר' נראין דברי רבי יוסי בשדה ואילו אי אפשר לקיים אס לא נמחק נראין: **הבי קאמר נראין דברי רבי יהודה בו.** ואינטרין רבי לאשמועי' דלא נימא לדבריו דר' יהודה קאמר ליה: ואי

שאינה צריכה ניפוח
ב נשמתן ואמרי לה
אמר רב יהודה אמר
תורה איש אוכלתו
פני בהם מהאש צאו
א רב דמי א"ר יונתן
ופל בגיהנם שנאמר
השכל בקהל רפאים
גיהנם שנאמר ואלא
עמקי שאול קרואיה:
ה וכו':^ה תנן התם
א לבדק הבית לבדק
למזבח ולא לבדק
בבמה שבתוכן כיצד
א אשפות מלאות זבל
מלאה עשבים אילן
ב ובמה שבתוכן אבל
ג נתמלא מים אשפה
שוכך ואח"כ נתמלא
ד פירות שדה ואחר כך
ה בהן ואין מועלין במה
וה רבי יוסי אומר
הת האילן מועלין בהן
גידולי הקדש תניא
ר' יהודה בבור ושוכך
אילן האי מאי בשלמא
בור ושוכך מכלל דפליג
מכלל דפליג בבור ושוכך
וי דברי יהודה קאמר
והתניא אמר רבי יוסי
אני מודה בשדה ואילן
מפני שהן גידולי הקדש
בשדה הא בבור ושוכך
רואה הכי קאמר נראין
דברי רבי יוסי שוכך
שאף רבי יוסי לא נחלק
עליו אלא בשדה ואילן
ליה תנו רבנן דהקדוש
ריקנין ואח"כ נתמלאו
מועלין שבתוכן רבי
אלעזר ברבי שמעון אף
מועלין רביה מחלוקת
בשדה ואילן דתנא קמא
סבר לה חזר ברבי שמעון
סבר לה כר' יוסי אבל
בבור ושוכך ואין מועלין
במה שבתוכן א"ל אביי
ואלא הא דתניא בהן
ובמה שבתוכן ורבי
אלעזר ברבי שמעון מחליף
ואי

כמ"א מ"י פ"ה מהל'
מעילה הלכה א':
ל' ב' ג' ד' ה' מ"י שם הלכה
:ו

רבינו גרשום

אשנה צריכה נישותו.
 עשן של גיהנם: עד דעבר.
 האש: מאי רבעי. שאר
 מי שביכבנו: מהאש יצאו.
 מאש של תורה יצאו
 דרביש מימיו אש עד
 גיהנם: דרביש מימיו של גיהנם
 למור: האש: מדרך השכל.
 תאכלם: מדרך השכל.
 מן התורה: פסוק מכר
 אשמה. מקום עמק ג'ט
 שבתאספסוף לשם הובל:
 שנת חתם. במס' מעילה:
 הקדשיו בור מלא מים. אולי
 דרביש הבית בור לעשות
 חומר לקרקן הבית ולא
 למוזב דלא קא עביד
 שולח המים כי אם ממא
 נישותו ונעבינן הן. אולי
 מים שה המזבח אלא
 מהמח מחשבה הנה עבודה:
 אשפה מלאה וכל. לא
 אולי לבדק הבית דלא חזי
 להתקען בבית במקום אלא
 דלא למוזב: שוכן לקרב
 יונים. אולי למוזב לקרב
 עולה ולא לבדק הבית.
 אולי חזי לעשיין בבית:
 אילן מלא פירות. אולי חזין
 פירות חמשים בבית
 למוזב דברורים לא חזי
 קרובין כלום עד המזבח כי
 אולי המזבח דרביש
 ותרונתו לפני מזבח ה'
 וזי וכן חזי אלא חזיל לא
 וזי חזי מלאה עשבים
 לא חזי לא לבדק הבית
 אלא למוזב. אולי
 מכל חזי כלום מעליין
 חזי וכה שבתוך חזיל
 דאקדשין אולי ככה: אולי
 אבל הקדשיו בור ואח"כ
 בתמלא מים וכו' מעליין
 חזי וכה מעליין במים
 שבתוך שדבשה
 שהקדשין איתיהו כל דהני:
 ר' יוסי אמרי הקדשיו
 את שדה את האילן
 מעליין חזי וגיבדוהו
 מפני שהן גידולי הקדש.
 גנופיהו דהקדשין נפקי.
 אבל בור ואשפה אולי
 אולי דהקדשין קינן ואח"כ
 בתמלא חזי מעליין בן
 חזיל דלא מגופיהו אפ':
 דרבי ר' יוסי שדה ואילן.
 גנופיהו משום דהקדשין
 חזי שדה אילן קינן
 פירות גנופיהו: מכלל
 ר' יהודה אפ' שדה
 ואילן אולי גנופיהו
 גנופיהו דהקדשין קרקע
 גנוהו. אבל בור שובכן
 גנופיהו. דתראי דרבינו: אולי
 הא קשיא ל'. מדקאמר רבי
 דתראי בור של ר' יוסי
 שדה ואילן מכלל ד'
 ר' יוסי פליג אבי שובכן
 עילי ד' יהודה גנופיהו.
 והכי מציע למומר הכי והא
 ר' יוסי שדה ואילן לחזיהו
 אקמור דמעלין מכלל ד'
 פליג בור שובכן. וכו'
 תמא דרבי פליג ר' יהודה
 בבור שובכן ר' יוסי
 ואילן לחזיהו דרבינו ד'
 יהודה קאמר לרבי אפ'
 בור שובכן מעלין אפ':
 דלא מגופיהו אפ' אלא
 דתראי דאמרי דרבנן אולי
 מעלין אודי ל' לא מזה
 שדה ואילן מגופיהו
 אפ' (א) ואין מעלין בה
 קאמר רבי יאקמר בור בראין
 דבור ר' יהודה ל' ר' יוסי
 בור שובכן שנתמלאה ר' יוסי
 מעלין בהם ש' ר' יוסי
 לא תחלק וכו'. אולי תמא
 ותרנא דבור ר' יוסי אולי
 ר' יהודה ל' יהודה ל'
 יוסי: אולי הקדשין. הא
 בור שובכן שדה ואילן
 ריקנא ואח"כ שנתמלא:
 דתראי קמא. ד' אלעזר
 כבו ל' ר' יהודה דאולי
 חזי מעלין כבה שבתוך